7 maart 2025 - Technische vragen en beantwoording fractie CDA commissie AZM

Agendapunt 7.1

Op pagina 4 van de nota van toelichting wordt verwezen naar p. 4 van het protocol. Er staat vermeld dat Kerkrade geen externe vertrouwenspersoon heeft voor politieke ambtsdragers.

- Wat is de reden dat Kerkrade geen externe vertrouwenspersoon heeft voor politieke ambtsdragers?

Antwoord: er zijn al mogelijkheden om in gesprek te gaan met de burgemeester, griffier, gemeentesecretaris en ambtelijke integriteit coördinator. Daarnaast zijn er ook nog landelijke mogelijkheden:

- Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur (https://weerbaarbestuur.nl/producten-en-diensten/ondersteuningsteam-weerbaar-bestuur).
- De verschillende beroepsverenigingen.

Verder is er vanuit het verleden, in ieder geval de laatste vijf jaar, geen wens geuit vanuit de diverse betrokkenen voor een externe vertrouwenspersoon.

Een externe onafhankelijke vertrouwenspersoon aanstellen is dus vanuit de al bestaande mogelijkheden maar ook de ervaringen van de laatste jaren nu niet voorgesteld.

- Hoe is dit in omringende gemeentes? Hebben deze wel een externe vertrouwenspersoon?

Antwoord: nee, een uitvraag onder de griffiers Zuid-Limburg leverde op:

Aantal reacties: 10 (Meerssen, Margraten, Vaals, Beek, Voerendaal, Heerlen, Stein, Beekdaelen, Gulpen-Wittem en Landgraaf)

Ja: 0

Nee: 10

- Heeft Kerkrade in het verleden wel een externe vertrouwenspersoon voor politieke ambtsdragers gehad?

Antwoord: nee.

Indien ja, waarom heeft men besloten geen vertrouwenspersoon voor politieke ambtsdragers meer te hebben?

Antwoord: n.v.t.

Indien nee, is ooit overwogen om een vertrouwenspersoon voor politieke ambtsdragers in te stellen en wat was in dat geval de reden om toch geen vertrouwenspersoon voor politieke ambtsdragers in te stellen?

Antwoord: in de voorbereiding op de gedragscodes en meldprotocol die nu voorliggen is dit overwogen maar nu dus niet voorgesteld, zie antwoord 1. Kijkend naar het landelijke beeld is de ontwikkeling van externe vertrouwenspersonen iets van de laatste jaren waarin gemeenten, provincies en waterschappen dit ook kunnen overwegen. Of het ooit in Kerkrade al eerder is overwogen blijkt niet uit beschikbare documenten.

Op pagina 4 van de nota van toelichting wordt verwezen naar p. 12 van het protocol. Daar staat vermeld: "anonieme meldingen worden niet in behandeling genomen. [...] Daarbij is [...] ingebouwd dat er een mogelijkheid is om de identiteit van melder geheim te houden."

- Deze formulering kan verwarrend zijn. Onze vraag is voor wie de identiteit van de melder geheim kan worden gehouden en of de identiteit voor diegene(n) standaard geheim wordt gehouden of b.v. alleen op nadrukkelijk verzoek van de melder. In het laatste geval: hoe kan de melder aangeven dat hij/zij wil dat de zijn/haar identiteit geheim blijft (en voor wie)?

Antwoord: op pagina 12 van het lokale protocol is beschreven welke stappen gezet worden na een melding. De burgemeester is daarbij als eerste aan zet. De burgemeester voert een gesprek met melder en bespreekt daarbij ook of melder anoniem wil blijven. De melder is dus zelf in de gelegenheid om dit aan te geven. Indien melder dat wil dient de burgemeester dat na te komen voor zover dat kan binnen de wettelijke kaders.

De identiteit blijft dan in eerste instantie voor iedereen geheim. Raadsleden kunnen zich echter wel beroepen op het recht op (geheime) informatie. Maar ook raadsleden zijn vervolgens gehouden aan de geheimhouding. Het is daarnaast ook nog een sterk morele afweging of een raadslid deze informatie wil raadplegen. Ook de Wet bescherming klokkenluiders speelt in specifieke gevallen (met name werkgever-werknemers dus niet raadsleden en commissieleden) een rol ten aanzien van de geheimhoudingsverplichting.

Als een melder er voor kiest om zijn of haar identiteit niet geheim te houden dan wil dat nog niet zeggen dat deze openbaar gemaakt kan worden. Dat is een afweging per casus waarbij ook de Wet open overheid meespeelt.

- Aansluitend aan deze vragen: hoe wordt de melder/klokkenluider beschermd?

Antwoord: een melder krijgt bescherming door de toepassing van de wettelijke regels en daaruit volgende mogelijkheden zoals het opleggen van geheimhouding en het verstrekken van informatie. Vanuit het protocol krijgt een melder ook tussentijds hulp

aangeboden en nazorg specifiek gericht op de casus en de behoefte van de melder (en ook de beschuldigde). De wet bescherming klokkenluiders is van toepassing in de gevallen waar die wetgeving op toeziet.

Na vaststelling van het protocol wordt er ook gekeken naar de uitvoering zoals het verstrekken van rechten aan maar enkele, vanuit de werkzaamheden noodzakelijk betrokken, ambtenaren die de toegang tot informatie hebben bijvoorbeeld in het archiefsysteem.